

**Zijn er boeken
voor jongens?**

**Wat is er typisch
aan jongensboeken?**

**Zijn er boeken
voor meisjes?**

Hoe weet je dat?

KIJKER 6

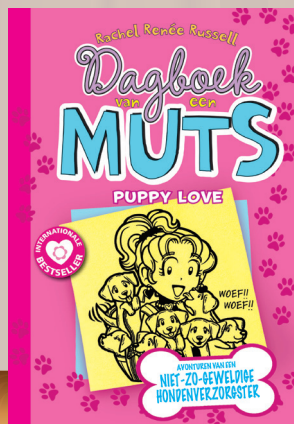

Les 1 Ik aanvaard dat iemand een andere mening heeft dan ikzelf. Ik kan mijn eigen mening tactvol formuleren.

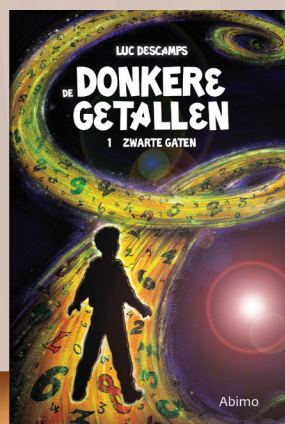
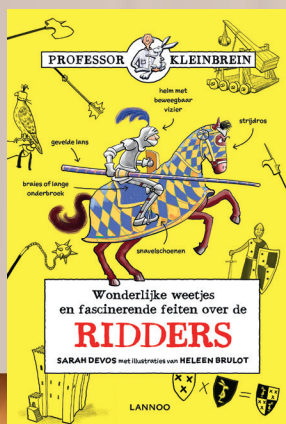
Bekijk deze covers van jeugdboeken.

Welk boek zou je graag lezen op basis van de cover?

Waarom zou je het boek graag lezen?

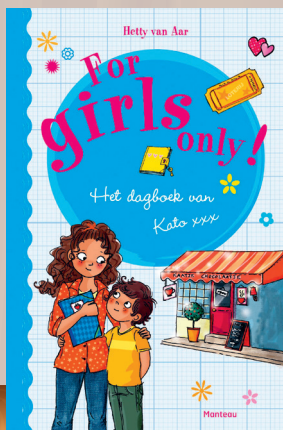
Waarom spreekt een boek je wel / niet aan?

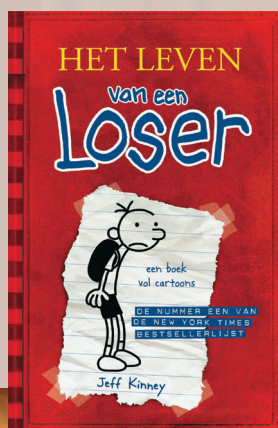
Ik kan mijn mening tactvol formuleren en erover discussiëren met klasgenoten.

Welke boeken zijn volgens jou meer voor jongens en welke meer voor meisjes?

Hoe weet je dat het boek meer voor jongens of meer voor meisjes is?

Zijn er verschillen tussen jongens- en meisjesverhalen?

Welke verhalen lees je wel / niet graag?

Les 2 Ik kan mijn mening geven over wat ik heb gelezen. Ik kan me voorstellen wat er gebeurt in een verhaal.

- 1** Lees de tekst.
Beantwoord de vragen in de denkkaders.

- 2** Markeer in de tekst de woorden die je niet begrijpt geel.

Zaterdag 25 april

Toen ik vanmorgen wakker werd, was mijn kussen nat van de tranen. Mijn ogen waren dik en rood. Zo kon ik niet naar Mark. Als hij ziet dat ik gehuild heb, maakt hij zich zorgen. En dat moet juist niet. Hij moet aan leuke dingen denken. Hij is te ziek om nog te piekeren. Hij heeft alle energie nodig om beter te worden. En ik ga hem daarbij helpen. Hoe? Dat weet ik nog niet. Daar denk ik over na. Maar ik verzin wel wat. Eerst maar eens kijken hoe ik van die dikke, rode ogen afkom. Misschien weet Eline wel raad. Ik ga haar bellen.

- 3** Waarom staat hier een tip voor opgezwollen ogen?

Omdat het
hoofdpersonage
dikke, rode ogen
heeft en dit niet wil
laten zien.

TIP VAN ELINE

Heb je last van opgezwollen oogleden?
Dit helpt:
Pak twee wattenschijfjes.
Druppel er koude melk op.
Ga rustig liggen met de wattenschijfjes op je ogen.

4 Kruis aan.

Deze tekst komt uit:

- ☐ een vriendenboek
- ☐ een boek over gezondheid
- ☒ een dagboek
- ☐ een avonturenboek

Lief van Eline, dat ze me meteen raad gaf. Maar toen ik de koelkast opentrok, zag ik dat de melk op was. Er is iedere keer iets anders op, omdat niemand aan boodschappen denkt. Iedereen denkt aan Mark. Er zit steeds wel iemand in het ziekenhuis. Toen heb ik Eline nog maar een keer gebeld om te vragen of ze ook een tip had zonder melk.

TIP VAN ELINE

Heb je last van dikke, rode ogen?
Dit helpt:
Bewaar gebruikte theezakjes.
Laat ze afkoelen.
Leg op de ogen.
Succes verzekerd!

- 5** Omkring in de tekst de twee voorwerpen die kunnen helpen wanneer je rode, opgezwollen ogen hebt.

- 6** Ik vat samen waarover deze tekst gaat. Over wie gaat het?
Wie ken ik al uit dit verhaal? Wat gebeurt er?

Gelukkig hadden we nog theezakjes. Ik ben een kwartier op mijn bed gaan liggen met twee theezakjes op mijn ogen. Dat hielp!!! Toen ben ik naar de supermarkt gegaan om twee pakken melk te kopen. Daarna heb ik pannenkoeken gebakken.

Opeens stond Steven in de keuken. Hij kwam op de geur af. Hij liep een beetje in elkaar gedoken, als een oud mannetje. Zelig hoor. Mama lag nog te slapen, zij was vannacht nog naar het ziekenhuis geweest. Maar de geur van de

pannenkoeken kringelde omhoog, de trap op, naar haar slaapkamer, haar neus binnen. Even later stond ze in de keuken. 'Pannenkoeken? Dat is precies wat ik nodig heb.' Steven en mama aten de eerste pannenkoeken. Ze knapten er van op, dat kon je zien. Toen papa thuiskwam, vertrok mama naar het ziekenhuis. Samen met papa at ik pannenkoeken. Ik dacht: we moeten goed voor onszelf zorgen. Dan kunnen we ook goed voor Mark zorgen.

7 Ik denk na. Waarom zou mama die pannenkoeken nodig hebben?

Omdat ze iets leuk en lekkers kan gebruiken na een nacht in het ziekenhuis.

Zondag 26 april

Vanmorgen lag er een envelop op de deurmat. Ik zag het meteen toen ik de trap afliep. Wat raar, op zondag komt de post toch nooit? Het was een lila envelop. Lila klinkt veel leuker dan lichtpaars, vind ik. Je kunt het een heleboel keer achter elkaar zeggen, dan lijkt het wel een liedje. Op de envelop stond: voor Kato. Dat kwam goed uit, want ik ben dol op post. Ik vind post veel leuker dan mail. Er zat een kaart in de envelop. Ik denk dat Yelien die kaart gemaakt heeft. Ze had een bloem gedroogd, een blauw met paars viooltje. Dat had ze op de voorkant van de kaart geplakt.

8 In het ziekenhuis krijgt de familie goed nieuws en slecht nieuws. Markeer het goede nieuws groen en het slechte nieuws oranje.

Woensdag 29 april

Vandaag mochten we allemaal met papa en mama mee naar de dokter in het ziekenhuis. Er is goed nieuws en er is slecht nieuws.

Hier komt het goede nieuws. **Mark mag naar huis!** Straks al! Als we naar huis gaan, mag hij met ons mee. En het slechte nieuws? Dat is niet zo best. **Volgende week moet Mark weer naar het ziekenhuis. Dan krijgt hij chemotherapie.** Chemotherapie is een geheim wapen. Het valt de kankercellen aan en **roeit** ze allemaal **uit**. Daarom heeft Mark **stamceltransplantatie** nodig. Oef, wat een lang woord. De dokters zoeken nu naar een donor, iemand die Mark gezonde stamcellen kan geven. 'Stamcellen? Waar haal je die?' vroeg ik. Ik had geen flauw idee. Kon je zoiets bij de apotheek kopen? In een pilletje of in een potje? Ik vroeg het nog eens. 'Waar haal je stamcellen?' 'Bij een van ons', zei papa. Ik knipperde met mijn ogen. Had ik stamcellen? Dat wist ik niet. Waar zaten die dan? Hoe haalden ze die eruit?

Vrijdag 8 mei

- Vrijdagochtend

Ik ben net wakker en ik dacht: Help! Zondag is het Moederdag en ik heb nog helemaal niets. Ja, ik heb een hele lieve mama, zij verdient wel een mooi cadeau. Ik denk dat Steven ook nog geen cadeau heeft. En Mark al helemaal niet. Anders gaat papa naar de winkel om een bos bloemen te kopen, of een mooie sjaal. Maar ik geloof dat papa het vergeten is. Dat is niet zo raar, hij heeft wel wat anders aan zijn hoofd. Gelukkig heb ik er nog op tijd aan gedacht. Wat zal ik doen voor Moederdag? Veel geld heb ik niet, want ik moest ook nog een cadeautje voor Ellen betalen. En de jongens hebben natuurlijk ook niets voor mama. Ik kan zelf wel een cadeau maken. Mama is meestal heel blij met een zelfgemaakt cadeau. Vooral als we het samen gemaakt hebben.

9 Omkring in de tekst hieronder drie plaatsen waar het hoofdpersoon van het verhaal vrijdagmiddag en vrijdagavond geweest is.

- Vrijdagmiddag

Ik weet wat ik voor Moederdag maak. Ik maak vingerafdrukken van Mark en Steven en mij. Na school ben ik naar het huis van Yelien gefietst. Ik mocht haar mooie sepi inkt lenen en ik kreeg ook een paar van die dikke tekenvellen mee. Een paar nog wel voor het geval er iets mislukte. Van Yelien ben ik naar de kringloopwinkel gefietst. Daar heb ik een fotolijstje gekocht. Het is een bruin houten lijstje, ik denk dat het heel mooi bij die kleur van inkt past. Nu de vingerafdrukken nog. Mama mag het niet merken, anders is het geen verrassing meer.

- Vrijdagavond

Het is gelukt. De vingerafdrukken zijn ingelijst. Het ziet er heel mooi uit. Er moet alleen nog een cadeaupapierje om. Maar dat maak ik zelf wel met een vel wit papier en met aardappelstempels. Na het eten gingen we onopvallend naar de kamer van Mark. Daar nam ik de vingerafdrukken. De jongens vonden het heel interessant, echte vingerafdrukken. Mark zei: 'Ik lijk wel een boef.' Ik keek naar zijn witte gezichtje. Zijn oogjes glinsterden. Vingerafdrukken maken vindt hij echt wel leuk. Dat moet ik onthouden voor als hij straks weer in het ziekenhuis ligt. Opeens stond mama aan de deur, maar ze kon er niet in want we hadden onze schoenen op een bergje voor de deur gelegd. 'Wat is er aan de hand?' riep mama door een kier. 'Dat is streng geheim!' riep Steven terug.

10 Noteer de namen van drie personages uit het verhaal. Schrijf iets op wat je van de personages weet.

bv. ik / Kato

heeft een zieke broer

Mark

is ernstig ziek

Yelien

heeft veel knutselmateriaal

11 Wat betekenen deze woorden? Leid de betekenis af uit de tekst en noteer.

woord	betekenis
piekeren	<u>zich zorgen maken over iets</u>
de donor	<u>iemand die iets van zichzelf (bloed, een orgaan ...) afstaat aan een zieke</u>
lila	<u>lichtpaars</u>

12 Probeer je voor te stellen wat er precies bij de familie van Kato gebeurt.

Vat het verhaal samen in twee zinnen.

bv. Mark is ziek en moet chemotherapie krijgen. Zijn zus
probeert thuis voor dingen te zorgen zoals pannenkoeken
bakken, een Moederdagcadeau ...

13 Wat is jouw mening? Kies uit en vul aan.

- ☐ Ik vind dat dit verhaal meer voor meisjes is, omdat _____.
- ☐ Ik vind dat dit verhaal meer voor jongens is, omdat _____.
- ☐ Ik vind dat dit verhaal zowel voor jongens als voor meisjes is, omdat _____.

14 Omkring. Ik wil dit boek lezen: ja – nee.

15 Vul aan.

titel	<u>Het dagboek van Kato xxx</u>
auteur	<u>Hetty van Aar</u>
reeks	<u>For girls only!</u>

Les 3 Ik kan een verhaal bedenken met een aantal personages.

1 Kruis aan.

- ☐ Ik schrijf een verhaal dat meer voor meisjes is.
- ☐ Ik schrijf een verhaal dat meer voor jongens is.

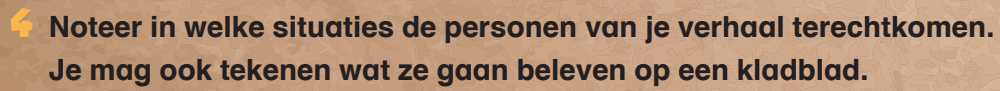
2 Noteer het onderwerp van jouw verhaal.

Mijn schrijfplan.

- ### 3 Noteer welke personen in jouw verhaal meespelen.
- Schrijf erbij wat ze doen, hoe ze zijn (hun karakter) en hoe ze eruitzien.
Je kunt de personen ook tekenen op een kladblad.

Noteer in korte zinnen en sleutelwoorden.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

- 5** Hoe voelen de personen zich in jouw verhaal?
Zijn ze blij, angstig, boos, ongelukkig, verdrietig ... ?
Waarom voelen ze zich zo?
Noteer dat voor iedere persoon in het verhaal.

6 Beoordeel jezelf. Kruis aan.

Ideeën verzamelen	
Ik kan weinig ideeën verzamelen door te antwoorden op vragen zoals wie, wat, waar, wanneer, waarom, waardoor ...	
Ik kan min of meer ideeën verzamelen door te antwoorden op vragen zoals wie, wat, waar, wanneer, waarom, waardoor ...	
Ik kan veel ideeën verzamelen door te antwoorden op vragen zoals wie, wat, waar, wanneer, waarom, waardoor ...	

Les 4 Ik herken woorden die een signaal geven en woorden die naar iets of iemand verwijzen. Ik kan met die woorden een zin maken of een zin aanvullen.

1 Omkring de verwijzwoorden.

Onderstreep het woord of de woorden waarnaar ze verwijzen en verbind met een pijl.

Papa en mama luisteren naar wat de dokter zegt. Ze schrikken van het slechte nieuws.

Chemotherapie is een geheim wapen. Ze valt de kankercellen aan.

Eline maakt een mooi kaartje en stuurt het op met de post.

De kaart van Bob is mooi. Die van Nadia is leuker.

Kato bakt pannenkoeken. Mama ruikt ze tot in de badkamer.

2 Onderstreep in elke zin het signaalwoord.

Er is iedere keer iets anders op, omdat niemand aan de boodschappen denkt.

Er is iedere keer iets anders op, want niemand denkt aan de boodschappen.

Ik heb Eline nog een keer gebeld aangezien de melk op was.

Ik heb Eline nog maar een keer gebeld omdat de melk op was.

Toen papa thuiskwam, vertrok mama naar het ziekenhuis.

Wanneer papa thuiskwam, vertrok mama naar het ziekenhuis.

Dat komt goed uit want ik ben dol op post.

Dat komt goed uit aangezien ik dol ben op post.

3 Vervang de signaalwoorden in oefening 2 door een ander signaalwoord zonder de betekenis van de zin te veranderen. Schrijf de zin over.

Kies uit: wanneer – want – aangezien – omdat

4 Vul de zinnen aan met een signaalwoord.

daarna – maar – om – omdat

Kato was verdrietig omdat haar broer erg ziek was.

Eerst gebruikte Kato wattenschijfjes voor haar rode oogjes, daarna gebruikte ze theezakjes.

Mark heeft kanker maar hij kan genezen door een goede behandeling.

Mark heeft gezonde stamcellen nodig om te genezen.

Kato maakt een cadeautje voor mama omdat het Moederdag is.

De kinderen hebben verf nodig om vingerafdrukken te maken

Eerst doppen ze hun vingertop in de verf, daarna drukken ze hun vinger op het papier.

5 Vul de zin aan.

bv. Kato heeft honger dus ze bakt pannenkoeken.

Ik heb eieren en meel nodig om pannenkoeken te bakken.

Nu is Mark nog erg ziek, maar binnenkort zal hij genezen zijn.

Mama komt thuis slapen, daarna gaat ze terug naar het ziekenhuis.

Wanneer Mark wakker is, vertrekt papa naar het ziekenhuis.

6 Doorstreep de verkeerde signaalwoorden. Schrijf een goed signaalwoord onder de zin.

bv. Kato rijdt naar de kringloopwinkel ~~want~~ een fotolijstje te kopen.

om

De jongens vinden het spannend ~~zoals~~ mama het niet mag weten.

omdat

~~Daarna~~ het vrijdag is, mag Mark weer naar huis.

Wanneer

Zondag is het Moederdag, ~~dus~~ Kato heeft nog geen cadeautje.

maar

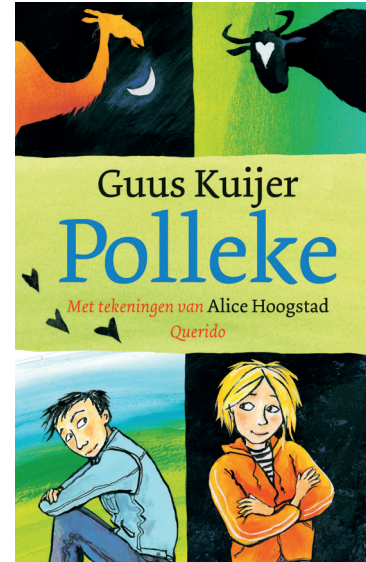
Les 5 Ik kan zeggen waarom ik wel of niet akkoord ga met een mening uit het verhaal. Ik kan het hoofdpersoonage beschrijven.

Ik ben Polleke hoor !

Schrijver Guus Kuijer

1 Wie op de cover is Polleke, denk je? Omkring.

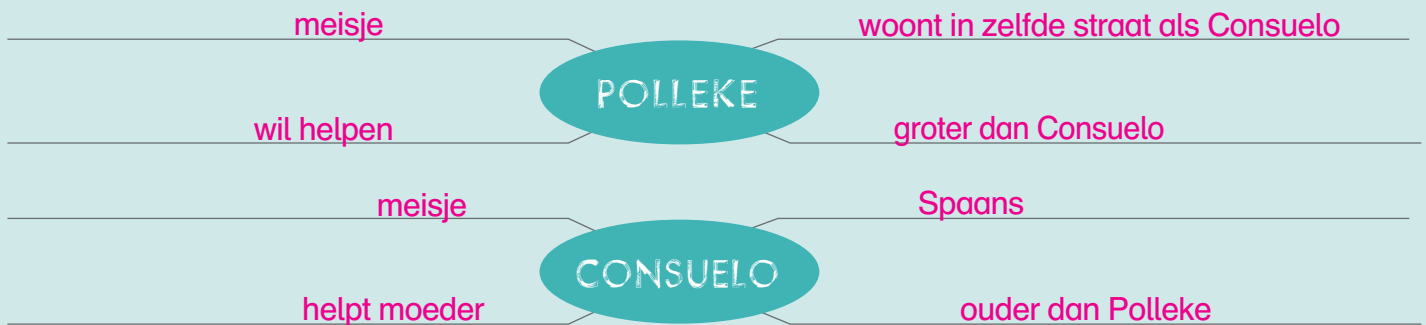
FRAGMENT 1

Weet je wat? denk ik. Ik ga even langs bij Consuelo. Ik loop terug naar onze straat en bel aan bij het huis van Consuelo. Ze doet zelf open. Ze ziet er grappig uit. Ze heeft een doek om haar hoofd geknoopt en ze heeft plastic handschoenen aan. 'Zullen we wat gaan doen?' vraag ik. Consuelo schudt haar hoofd. 'Kan niet', zegt ze. 'Ik moet me moeder helpen.' 'O', zeg ik. Ik heb geen zin om naar huis te gaan. 'Zal ik je helpen?' vraag ik. 'Goed', zegt Consuelo. Ik stap naar binnen. Consuelo's moeder is in de keuken. 'Hola', zegt ze. Ze begint met Consuelo in het Spaans te **ratelen** en ik versta er geen woord van. Dan knoopt ze een doek om mijn hoofd en geeft me handschoenen. Consuelo en ik gaan met een emmer sop naar boven. 'Even in de spiegel kijken hoor', zeg ik. Ik loop de badkamer in. Consuelo komt naast me staan voor de spiegel. Ze is ouder dan ik, maar een stuk kleiner. 'Hihihi', giechel ik. Maar de hoofddoeken staan ons best leuk. 'We lijken wel twee Marokkaanse meiden', zeg ik.

bv.

2 Ik vul het woordenweb rond Polleke en Consuelo aan. Ik noteer wat ik al van hen weet of hoe ik over hen denk. Weet ik of het een meisje of een jongen is?

‘Mimoen gaat jou hele mooi vinden zo’, zegt Consuelo.

‘O ja?’ vraag ik.

‘Hele mooi’, zegt Consuelo.

Ik draai mijn hoofd heen en weer voor de spiegel. Hele mooi? denk ik. Zou het? Wie weet.

‘Het is trouwens heel mooi, niet hele mooi.’ Consuelo heeft van mij Nederlands geleerd en ik let nog steeds op of ze geen fouten maakt.

‘Nu werken’, zegt Consuelo. Ze loopt voor me uit naar een kamer met een stapelbed.

‘Hier dweilen,’ zegt ze, ‘ook onder de bed.’

‘Is dit de kamer van je broertjes?’ vraag ik als we op onze knieën aan het dweilen zijn.

‘Ja.’

‘Waar zijn die dan nu?’ vraag ik.

‘Spelen buiten.’

Ik kom overeind. ‘Moeten ze niet zelf hun kamer schoonmaken?’

‘Ze zijn nog klein,’ zegt Consuelo, ‘en ze zijn jongens.’

‘Klein?’ vraag ik. ‘Hoe oud zijn ze dan?’

‘Tien en twaalf’, zegt Consuelo.

‘Miguel is dus even oud als ik!’ roep ik.

‘Jij bent een meisje,’ zegt Consuelo, ‘dat is anders.’

3 Ik stop even met lezen. Consuelo zegt dat dweilen en kuisen voor meisjes is. Doorstreep en vul aan. Ik ben het daar wel / niet mee eens, omdat ...

4 Help jij in het huishouden? Wat doe je dan?

FRAGMENT 2

Ik ben weer thuis. Er staat een trouwfoto op het kastje in de kamer. Op die foto staan Tina, Wouter en ik.

Wouter kijkt als een schaap naar Tina. Tina kijkt als een schaap de kamer in en ik kijk als een schaap naar Tina. Tina is mijn moeder. Wouter is mijn meester van school en niet mijn vader, want mijn vader heet Spiek. Mijn moeder is nu met mijn meester getrouwd, wat raar is, maar ze houden van elkaar of zoiets. Daar doe je weinig tegen. Ik wist op die foto nog niet dat mijn opa aan het doodgaan was. Maar dat was zo. Hij was ziek en werd niet meer beter. Maar dat wist ik toen nog niet. Daarom stonden we op de foto als schapen gelukkig te zijn.

‘Polleke,’ zegt Wouter vanachter zijn krant, ‘waarom doe je niks?’

Ik sta voor de trouwfoto, waardoor het lijkt dat ik niets doe. ‘Ik sta te dichten’, zeg ik.

‘Ik ben dichter, dat weet je toch?’ Een dichter dicht namelijk altijd, ook al zie je het niet aan de buitenkant. Een dichter is altijd bezig. Daar word ik soms moe van, maar ik kan niet anders. Wouter vouwt zijn krant dicht. ‘Kan je niet ergens anders dichten? Het lijkt sprekend op niks doen. Het is geen zicht.’

Ik ben van plan om kwaad te worden. Ik draai me om en kijk hem aan. Dan zie ik dat hij naar me zit te grijnzen. ‘Wat zijn we weer grappig’, zeg ik.

5 Ik vraag me af wat ik reeds van het gezin van Polleke weet. Ik noteer sleutelwoorden.

bv. moeder Tina, meester Wouter, vader Spiek,
opa gestorven, moeder getrouwd met meester

FRAGMENT 3

Ik was boodschappen aan 't doen met mijn moeder. Ze moest nieuwe onderbroeken. Dus gingen we naar zo'n winkel. We **graaiden** in allerlei bakken toen ze opeens zei: 'Wordt het voor jou niet eens tijd voor zoiets?'

Ze zwaaide een behaasje voor mijn neus heen en weer. 'Mam!' kreunde ik. Ik keek om me heen, maar niemand zag het gelukkig. 'Nou?' vroeg ze. 'Doe niet zo gek!' **siste** ik. 'Leg terug!' Ze liet het vallen in de bak. 'Oké,' zei ze, 'dan niet.'

Ik zag een glimlachje op haar gezicht. Dus toen ze een onderbroekje omhoog hield, zei ik gemeen: 'Die lijkt me een tikkeltje te klein voor je mam.' Niet leuk, zei ik tegen mezelf. Ze heeft het al zo moeilijk met haar kont. Maar ze trok er zich niets van aan. 'Ben je boos?' zei ze. 'Nee', **snauwde** ik. Ik begreep zelf niet waarom ik zo **lullig** tegen haar deed en moest aan Wouter denken. Ik was ruzie aan het zoeken en waarom eigenlijk? Nergens om.

Ze kocht drie mooie onderbroekjes en ik dacht: waarom vraagt ze het niet nog een keer? Ik wil het wel, maar ik wil niet dat je het ziet. Maar het moet lijken of ik altijd al zo'n ding heb gedragen. Dat het niet opvalt. Snap je?

6 Ik stop even met lezen en denk na. Ik lees de laatste drie zinnen opnieuw. Ik schrijf op waar Polleke het over heeft.

Ze heeft het over het dragen van een behaasje.

We waren al bijna de winkel uit. Ik dacht: misschien duurt het een jaar voor ze er opnieuw over begint. Dus zei ik: 'Mam?'

'Ik wil toch wel zo'n ding', zei ik.

'Zo'n wat?'

'Zo'n behaasje', fluisterde ik.

We gingen terug en kochten een leuke.

FRAGMENT 4

'Ik heb nog nooit in een trein gezit', zei Consuelo. Ze drukte Zub tegen zich aan. Zijn snuit verdween in haar hals.

7 Hoe kun je zien dat iemand zenuwachtig is?
onrustig, bibberen, zweten,
stotteren, rood worden

Ik dacht even na. 'Het is gezeten', zei ik. 'En niet gezit. Heb jij nog nooit in een trein gezeten?'

'Nee', zei Consuelo. We stonden op het perron en ik zag dat Consuelo **zenuwachtig** was.

'Hebben ze geen trein in Mexico?' vroeg ik. Consuelo had geen tijd om antwoord te geven. Ze keek met grote ogen naar de trein die langs het perron denderde. Ze drukte haar handen tegen Zub's oren. 'Er gebeurt niks hoor', zei ik. Consuelo kneep in mijn hand. De trein stopte en de deuren klapten open.

'Zo,' zei ik, 'instappen maar.'

'Nu?' vroeg Consuelo.

'Ja, nu', zei ik.

'Even wachten', zei Consuelo.

'Waarom?'

8 Ik denk even na. Ik zie voor me hoe Consuelo en Zub op het perron zitten.

‘Tot de trein helemaal heeft gestopt’, zei Consuelo.

‘Is gestopt,’ zei ik, ‘de trein is al helemaal gestopt. Zie je dat? Hij staat hartstikke stil.’

‘O ja’, zei Consuelo.

Ik liep naar de trein en trok Consuelo achter me aan. ‘Ga hier zitten’, zei ik. ‘Bij het raampje.’ Ik ging naast haar zitten en pakte haar hand vast. Ze wipte op en neer op de bank. ‘Lekker zacht’, zei ze. ‘En als de politie komt?’ Ik zuchtte. Consuelo altijd met haar politie! Er zat een mevrouw tegenover ons. Ze liet haar krant zakken en keek naar Consuelo. Ze glimlachte en verdween weer achter haar krant.

‘Waarom ben je zo bang voor de politie?’ vroeg ik.

uit *Ik ben Polleke hoor!*, Guus Kuijer, Querido Amsterdam

9 Zoek in de tekst een ander woord voor het vetgedrukte woord.

Markeer het in dezelfde kleur als het woord.

- in fragment 1. Ze begint in het Spaans vlug te **praten**.
- in fragment 3: We **grepen** in allerlei bakken.
- in fragment 3: ‘Doe niet zo gek’, **fluisterde** ik.
- in fragment 3: Ben je boos? ‘Nee’, **riep** ik.
- in fragment 3: Ik begreep zelf niet waarom ik zo **vervelend** tegen haar deed.

10 Aan de naam ‘Polleke’ te horen, denk je dat het een jongen is.

Onderstreep in de tekst twee zinnen waaruit je weet dat Polleke een meisje is.

11 Consuelo is een Spaans sprekend meisje. Ze praat al heel goed Nederlands, maar gebruikt de woorden soms nog verkeerd. Schrijf de zinnen juist.

Ik moet me moeder helpen.

Ik moet mijn moeder helpen.

Mimoen gaat jou hele mooi vinden.

Mimoen gaat jou heel mooi vinden.

Hier dweilen, ook onder de bed.

Hier dweilen, ook onder het bed.

12 Geef je eigen mening. Kies uit en vul aan.

- ☐ Ik vind dat dit verhaal meer voor meisjes is, omdat _____
- ☐ Ik vind dat dit verhaal meer voor jongens is, omdat _____
- ☐ Ik vind dat dit verhaal zowel voor jongens als voor meisjes is, omdat _____

Les 6 Ik kan me aan de hand van een beluisterd verhaal voorstellen hoe het hoofdpersonage zich voelt.

Ik heb respect voor de mening van een ander.

1 Noteer hoe jij denkt dat George eruitziet of wat George doet.

2 Duid aan. Volgens mij is George ...

- ☐ een jongen.
- ☐ een meisje.

3 Schrijf kort neer waarom je dat denkt.

GEORGE
ALEX GINO

kluitman

Les 7 Ik kan een verhaal schrijven met een inleiding, midden en slot.

- 1 Schrijf beknopt wat er in de inleiding, het midden en het slot van jouw verhaal gebeurt.

INLEIDING

MIDDEN

SLOT

- 2 Schrijf een kladversie van je verhaal.

- 3 Duid aan wat best bij je past.

Fictieverhaal schrijven

Ik kan zonder hulp nog geen verhaal schrijven met een begin, enkele gebeurtenissen en een einde.

Ik kan een verhaal schrijven met een begin, enkele gebeurtenissen en een einde met daarin verschillende personages.

Ik kan een samenhangend verhaal schrijven met een begin, meerdere gebeurtenissen en personages en een einde.

Werkwoordsvormen

Ik maak tijdens het schrijven veel fouten bij werkwoorden.

Ik maak tijdens het schrijven af en toe fouten bij werkwoorden.

Ik maak tijdens het schrijven weinig fouten bij werkwoorden.

Les 8 Ik kan in een zin zinsdelen ontdekken die verwijzen naar wat, voor wie, waar, wanneer en waarom.

24

- 1 – Onderstreep het onderwerp eenmaal.
– Omkring de werkwoorden die zeggen wat het onderwerp doet of wat ermee gebeurt.
– Onderstreep de persoonsvorm tweemaal.

25

Consuelo knoopt een doek om mijn hoofd.

Wij blijven voor de spiegel staan.

Dweilen Polleke en Consuelo ook onder het bed?

Wouter grijnst vanachter zijn krant.

Wij graaien in de bakken met kleding.

De dame tegenover ons liet haar krant langzaam zakken.

- 2 – Onderstreep het onderwerp.
– Omkring het werkwoord en de andere woorden die zeggen wat of hoe het onderwerp is of wordt.

Consuelo is ouder dan ik.

Tom en Mimosen zijn twaalf jaar.

Polleke wordt later onderwijzeres.

Wouter is een toffe man.

De groenten op haar bord zijn lekker en gezond.

De trein was te laat.

26

- 3 Vul de zinnen aan met een zinsdeel dat antwoord geeft op de vraag.

27

- bv. Waar? Consuelo en Polleke wandelen in de tuin.
- Wanneer? Mama en Wouter trouwden twee jaar geleden.
- Voor wie? Polleke koopt een horloge voor haar vader.
- Waar? Fietsen haar vriendinnen in het park?
- Wat? Polleke wil een lekker gebakje aan haar mama geven.
- Waarmee? Consuelo kuist het hele huis met een dweil.

- 4 Vul de zinnen aan met zinsdelen die antwoord geven op de vragen.
Noteer de zinsdelen in een goede volgorde.

Wanneer? Wat? Met wie?

bv. Polleke dweilt dinsdag de badkamer met haar mama

Wanneer? Waarmee? Naar waar?

Reist Polleke morgen met de trein naar zee

Wat? Waarin? Voor wie?

De mama van Consuelo bakt koekjes in de oven voor de burens

Hoe? Waarover? Naar waar?

De trein reed heel snel over de brug naar de stad

- 5 Vul de zinnen aan met een woord dat of een woordgroep die zegt wat of hoe het onderwerp is of wordt.

bv. De mama van Consuelo is een grote vrouw

Consuelo wordt later juffrouw

Haar hondje Zub is tien jaar oud

Polleke en Consuelo zijn beste vriendinnen

Zijn Polleke en Mimoen verliefd

Les 9 Ik kan voorspellen waarover de tekst gaat. Ik kan een fragment in mijn eigen woorden samenvatten.

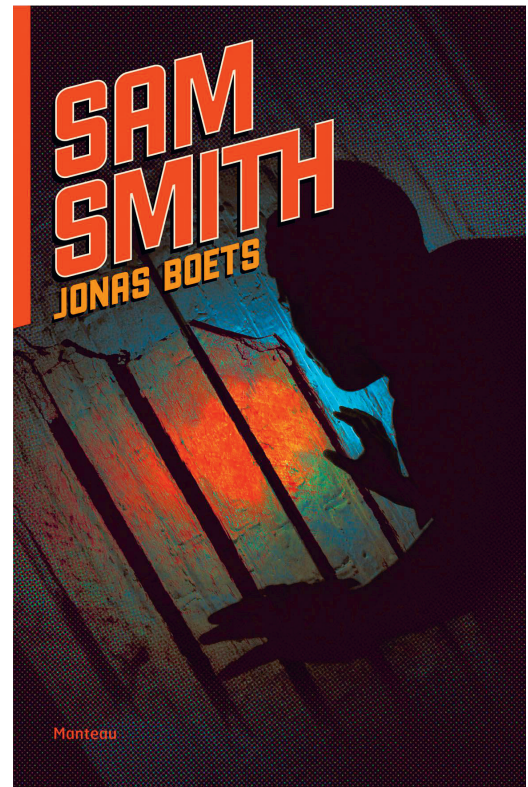

- 1 Het volgende fragment komt uit het boek 'Sam Smith, Spion ontvoerd'.
Sam Smith is een reeks jeugdboeken. Bekijk de covers van enkele boeken.

- 2 Kruis aan. Ik denk dat deze boeken ...
- ☐ eerder voor jongens zijn.
 - ☐ eerder voor meisjes zijn.
 - ☐ zowel voor jongens als voor meisjes zijn.

- 3 Ik denk dit, omdat ...

- 4 Doorstreep en vul aan.
Als ik naar deze cover kijk, zou ik dit
boek wel / niet graag lezen, omdat ...

5 Omkring in de tekst de woorden die je niet begrijpt.

Het voorstel

Schrijver Jonas Boets • **Boek** Sam Smith, Spion ontvoerd

‘Sam, wacht even!’

Sam draaide zich om en zag David Toile op hem toesnellen. De blonde jongen uit zijn klas had een rood gezicht van het lopen.

‘Wat ben je gehaast, zeg. Is het goed als ik met je mee naar huis loop?’

Sam had er geen probleem mee en de twee jongens wandelden zwijgend de straat door.

Het was vrijdag en de school was uit. De meeste jongens waren op zo’n moment druk bezig plannen te maken voor het weekend, maar Sam niet. Hij zou waarschijnlijk zoals elk weekend een beetje voor school werken en vooral veel tv kijken. En zondag natuurlijk op bezoek bij oma. Hij werd in zijn **overpeinzingen** gestoord door David, die probeerde om de gênante stilte te doorbreken. ‘En, hoe is je rapport?’

‘Hmm, niet fantastisch, maar ook geen tekorten. En bij jou?’

‘Zes onvoldoendes. Maar probeer maar eens te leren met ouwelui zoals die van mij. Ik kan die twee geen seconde alleen laten. Ze hebben altijd wel iets nodig.’

Sam was vaag op de hoogte van de gezinssituatie bij de Toiles. Uit de roddels die op school de ronde deden, had hij kunnen afleiden dat de vader van David in een rolstoel zat en dat zijn moeder de histerie nabij was. Wanneer zijn moeder weer één van haar buien had, draaide David op voor het hele huishouden.

6 Ik stop even met lezen.

Ik vraag me af wat ik al weet over Sam en David. Ik noteer enkele sleutelwoorden.

bv.

Sam	David
<u>zondag op bezoek bij oma</u>	<u>blond</u>
<u>geen tekorten op rapport</u>	<u>achternaam Toile</u>
<u>kijkt veel tv</u>	<u>zes onvoldoendes op rapport</u>
<u>geen weekendplannen</u>	<u>vader in rolstoel</u>

Plots vertraagde Sam zijn pas en draaide zich om.

‘Wat is er?’ vroeg David.

‘Ik weet het niet. Ik heb al sinds we de school uitliepen het gevoel dat we bespied worden. Maar het zal wel niets zijn.’

‘Natuurlijk worden we niet bespied. We spelen niet mee in een film hoor!’

En wie zou jou nu bespieden?’

‘Je hebt gelijk. Het zal mijn verbeelding zijn.’

Sam keek nog even om zich heen en besloot David dan maar te volgen, die intussen al verder gelopen was.

7 Ik vraag me af waarover de rest van het verhaal zal gaan. Ik denk dat het zal gaan over _____

8 Kruis aan. Ik vind het verhaal al spannend:

☐ ja ☐ nee

Omdat _____

_____.

‘Hij past inderdaad in het profiel van de school,’ zei Spring, ‘maar ben je zeker dat je je carrière voor hem op het spel wil zetten?’ Spring en Summer zaten in een oude, grijze Mercedes te kijken hoe Sam en David de straat uitliepen. Het was al enkele jaren geleden dat ze nog eens samen aan een opdracht hadden gewerkt. Summer genoot ervan met zijn partner op stap te zijn. Door een **nijpend tekort** aan agenten de laatste jaren, moesten ze meer en meer op hun eentje werken. Het werd tijd dat er nog eens een goede lichting opstond.

‘Als je geen risico’s neemt, dan red je het niet in dit beroep, dat weet jij evengoed als ik, Spring. Ik ben ervan overtuigd dat die jongen het heeft. Ik weet niet precies waarom, maar mijn intuïtie heeft me nog niet vaak in de steek gelaten.’

‘Behalve dan die keer in Roemenië, weet je nog? Meneer was ervan overtuigd dat er een bom in het overheidsgebouw lag. Een week lang hebben we een hele wijk **ontruimd** en het sociale leven stilgelegd, maar een ontploffing kwam er niet. Ik weet nog dat ik op het einde van de week wenste dat die verrekte bom gewoon zou ontploffen, dan konden we daar eindelijk weg. Ik heb toen serieus mijn nek moeten uitsteken om jou je baan te laten houden.’ Summer werd niet graag aan het voorval herinnerd. Hij was nog altijd zeker dat er wel een bom was geweest. Wie weet kwam die wel tien jaar later tot ontploffing. Hij veranderde van onderwerp wanneer hij zag hoe Sam zich omdraaide en de omgeving afspeurde.

9 Ik heb nu een stukje gelezen. Is mijn mening veranderd?

Ik denk dat dit boek ...

- ☐ eerder voor jongens is.
- ☐ eerder voor meisjes is.
- ☐ zowel voor jongens als voor meisjes is.

‘Heb je gezien hoe Sam omkeek? Hij weet dat hij achtervolgd wordt. Die eigenschap zal hem goed van pas komen in zijn opleiding. Ik heb het je gezegd dat die jongen iets heeft. Er zijn maar een drietal jongens die af en toe bij Sam op bezoek komen, maar daar schuilt geen gevaar. Zij zullen Sam niet missen als hij een tijdje verdwijnt. Dan zoeken ze gewoon een ander kind om mee te spelen. Ik zeg toch dat hij het perfecte profiel heeft.’

‘En wat als Sam weigert?’

‘Sam zal niet weigeren. En als hij het wel doet, zitten we met een probleem. Meneer April kennende is de brief naar zijn directeur in verband met zijn verandering van school al onderweg en is de naam Sam Smith al geschrapt bij de dienst bevolking. We kunnen niet meer terug, maar mijn gevoel zegt dat het ook niet nodig zal zijn.’

‘Ik hoop het voor jou. Moet die David Toile het hele eind mee met Sam?’

‘Zo meteen scheiden hun wegen en dan pikken we Sam op. Klaar?’

uit *Sam Smith, Spion ontvoerd*, Jonas Boets, Manteau

10 Ik voorspel wat er met Sam gaat gebeuren.
Ik denk dat _____

- 11** Noteer drie moeilijke woorden uit de tekst die je hebt aangeduid.
Zoek de betekenis in de tekst, in een woordenboek of via het internet.

moeilijk woord	betekenis
_____	_____
_____	_____
_____	_____

- 12** Vat het verhaal samen in vier zinnen.
Gebruik mintens vijf sleutelwoorden.

agenten – bespieden – David – gevoel – Sam – opleiding – Spring – vrienden – profiel – Summer

bv. Sam is op weg naar huis, samen met David. Hij heeft het gevoel dat ze bespied
worden. Spring en Summer willen Sam meenemen voor een opleiding. Hij heeft het
perfecte profiel.

- 13** Geef je eigen mening. Kies uit en vul aan.

- ☐ Ik vind dat dit verhaal meer voor meisjes is, omdat _____
- ☐ Ik vind dat dit verhaal meer voor jongens is, omdat _____
- ☐ Ik vind dat dit verhaal zowel voor jongens als voor meisjes is, omdat _____

Les 11 Ik kan een verhaal afwerken en verzorgen.

Three horizontal lines for writing, enclosed in a decorative border of small circles.

Multiple horizontal lines for writing, enclosed in a decorative border of small circles.

Handwriting practice lines on a cream-colored background. The page features 20 horizontal lines, with the first line being a dashed line for tracing. The lines are framed by a decorative border of small, repeating patterns.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is no text or other markings on the paper.

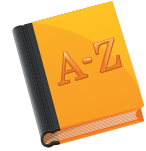

Les 12 Ik kan de betekenis van woorden opzoeken, tegenstellingen geven en onderliggende en bovenliggende begrippen geven.

- 1** Zoek in een woordenboek of op het internet een verklaring voor de vetgedrukte woorden. Schrijf de verklaring op. Kruis het zoekmiddel dat je gebruikt hebt aan.

David probeert de **gênante** stilte te doorbreken.

beschamende

☐
☐

Ik heb het gevoel dat iemand ons aan het **bespieden** is.

begluren

☐
☐

Er is een **nijpend** tekort aan agenten.

heel groot

☐
☐

Summer werd niet graag aan het **voorval** herinnerd.

gebeurtenis, incident

☐
☐

- 2** Kruis de betekenis van het vetgedrukte woord aan.

Summer gaat graag met zijn **partner** op stap.

- ☐ een vrouw
- ☐ een kledingstuk
- ☒ een teamgenoot
- ☐ een grootvader

Het zijn **roddels** die op school de ronde doen.

- ☒ slechte praatjes
- ☐ rare dromen
- ☐ briefjes
- ☐ felicitaties

Ze gaan de hele wijk **ontruimen**.

- ☐ ontploffen
- ☐ bespieden
- ☒ leegmaken
- ☐ poetsen

Hij was **overtuigd** dat daar een bom lag.

- ☐ bedroefd
- ☐ bang
- ☒ zeker
- ☐ opgewekt

- 3** Vul aan met onderliggende en bovenliggende begrippen.

bv.

wapens — bom
— pistool
— mes

woning — kasteel
— villa
— appartement

land — België
— Nederland
— Frankrijk

stoelen — rolstoel
— bureaustoel
— bank

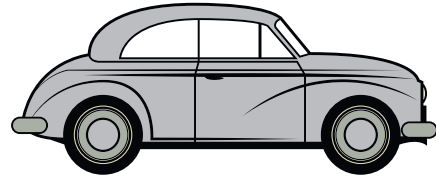

4 Schrijf een tegenstelling van het vetgedrukte woord.

De agenten kijken **gebukt** naar Sam en David.

_____ **rechttop** _____

De agenten zitten in een **oude** grijze auto.

_____ **nieuwe** _____

Hem ontmoeten is **gevaarlijk**.

_____ **veilig** _____

Hun ogen bewegen **constant** heen en weer.

_____ **soms** _____

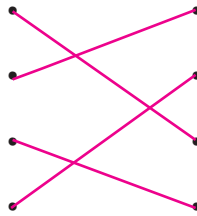
5 Wat hoort bij elkaar? Verbind.

aan de aandacht ontsnappen

iemand warm maken voor iets

werk maken van iets

je tanden in iets zetten

iemand enthousiast maken voor iets

vasthouden, niet snel opgeven

niet opgemerkt worden

je voor iets inspannen

6 Vul de zinnen aan met een synoniem van het vetgedrukte woord.

gedurende – grondig – aan weerszijden – construeren – markeren

Hij sluit de kartonnen doos **langs beide kanten**.

Hij sluit de doos _____ **aan weerszijden** _____.

Tijdens de speeltijd zoeken we naar de oplossing van dat raadsel.

_____ **Gedurende** _____ de speeltijd zoeken we naar de oplossing.

Vooraleer de kleuters op het speeltoestel kunnen, moeten vaklui dat goed **opbouwen**.

Vaklui moeten het speeltoestel goed _____ **construeren** _____.

De spionnen gaan de huizen die ze willen onderzoeken eerst **aanduiden**.

De spionnen gaan de huizen eerst _____ **markeren** _____.

De agenten werken **nauwkeurig** aan hun opdracht.

Ze werken _____ **grondig** _____.

Woordenlijst

de chemotherapie

behandeling van kanker met chemische middelen

graaien

grabbelen, met de handen ergens in rondtasten

lullig

onnozel, stom

nijpend tekort

groot tekort

ontruimen

iedereen een plaats doen verlaten

de overpeinzing

dat waarover je ernstig nadenkt

ratelen

vlug spreken

sepia

donkere bruinigrijze kleur

snauwen

geërgerd spreken, afblaffen

de stamcel

cel die in staat is om in een ander celtype te veranderen

de transplantatie

het overbrengen van lichaamscellen,

weefsels, lichaamsdelen ...

uitroeien

tot het laatste exemplaar verdelgen, doden

Fictie

zender

schrijver
tekenaar

bedoeling

Ik wil meisjes en/of jongens ontspannen met tekeningen en tekst. Ik wil gevoelens opwekken bij de lezer.

boodschap

meisjes- en jongensboeken

manier

geschreven tekst en tekeningen

situatie

waar, wanneer, omstandigheden

ontvanger

jongens
meisjes

bedoeling

Ik wil me ontspannen met een boek dat aansluit bij mijn interesses.

EXTRA OEFENAANBOD OP

Eerste druk 2017/114 - Bestelnummer 60 1021 459

ISBN 978 90 4862 973 2 - KB D/2017/0147/179 - NUR 191

Verantwoordelijke uitgever die Keure, Kleine Pathoekeweg 3, 8000 Brugge

© Copyright die Keure, Brugge - RPR 0405 108 325

MIX
Papier van
verantwoorde herkomst
FSC® C009115

